

Vuoden 2026 talousarvio ja vuoden 2026-2028 taloussuunnitelma

Kunnanhallitus 03.11.2025

618/02.02.00/2025

Valmistelija: talouspäälikkö Kari Auvinen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion sitovuustason mukaisesti valtuusto hyväksyy toimielintasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi valtuusto hyväksyy konserniyhtiöille strategiset kehittämistavoitteet. Tavoiteasetanta perustuu tällä hetkellä voimassa olevaan kuntastrategiaan. Talousarviossa kuvatun kokonaistalouden ja toiminnan ohjaus jalkautuu eteenpäin toimielinten palvelusuunnitelmapäätöksillä joulukuussa.

Taloussuunnitelman valmistelu pohjautuu kunnanvaltuuston elokuussa 2025 hyväksymään raamiin, jonka valmisteluun liittyen kunnanhallitus oikeutti talouspalvelut-tehtäväalueen antamaan vuoden 2026 talousarvioesityksiä valmisteleville toimielimille talousarvioraamiin perustuvat euromääräiset laadintatavoitteet. Lautakuntaesitysten valmistettua kunnanhallitus on saanut tilannekatsauksen valmistelutilanteesta kokouksessaan 06.10.2025.

Kunnanhallitus käsitteli taloussuunnitelmakauden 2026-2028 kokonaistaloutta ja lautakuntien talousarvioesityksiä 20.- 21.10.2025 pidetyssä seminaarissa. Seminaarin linjaukset on otettu huomioon talousarvioesityksen jatkovalmistelussa. Yhteistoimintaryhmä on käsitellyt kokonaistalouden tilannetta ja taloussuunnitelmaesityksen valmistelutilannetta syksyn 2025 kokouksissaan.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 veroprosentit kokouksessaan 29.10.2025. Elokuun suunnitteluohjeen mukaisesti vuoden 2026 veroprosentit ovat samat kuin vuonna 2025.

Vuoden 2026 talousarvion vuosikate jää poikkeuksellisen alhaiseksi, mutta tilanne normalisoituu kertaluonteisten vuosikatteeseen vaikuttavien erien poistuessa ja kunnanhallituksen talousarvioseminaarissa linjattujen toimenpiteiden johdosta. Kertaluoteisina tekijöinä vuosikatetta heikentävät raamiin verrattuna erityisesti vuosien 2025-2026 verotuloennusteisiin tehdyt merkittävät heikennykset, hyvinvointialueelle vuokrattavien sote- ja pelastuskiinteistöjen yhtiöittämisen arvioitua suuremmat vaikutukset sekä vuoden 2026 asuntomessujen järjestämiskustannukset. Näistä sote- ja pelastuskiinteistöjen yhtiöittämisen eurovaikutukset kompensoituvat tulevana vuosina tasapainoon vuodesta 2027 alkaen asuntomessuihin varatut kustannukset poistuvat kulupohjasta vuonna 2027 ja myös kuntien veroennusteet kääntyvät paremmalle kasvu-uralle vuodesta 2027 alkaen.

Lempäälän kunnan pitkän aikavälin kuntatalouden linjauksista tärkein on kunnan peruspalvelujen nettokulujen eli toimintakatteen kasvun mitoittaminen ennustettua verotulojen vuosikasvua alhaisemmalle tasolle. Tällöin investointien edellyttämä vuosikate kohenee vuosittain, tilivuosien operatiiviset tulokset palaavat tasapainoon ja alijäämäisyyskehitys saadaan katkaistua. Samalla vuosi-investointien taso pyritään alentamaan sellaiselle

tasolle että vuosikate riittää muutaman taloustervehdyttämisen jälkeen vuosi-investointeihin ja kunnan velkaantumisen kasvu pysähtyy.

Talousarvioesityksen 2026 vuosikate on runsaat 3,6 milj. euroa (143 €/as.) ja tilivuosi on -3,7 milj. euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelman mukaisesti alijäämäisyyskehitys lievenee, sillä vuonna 2027 alijäämä on -0,4 milj. euroa. Vuodelle 2028 tuloslaskelma-arvio on +1,1 milj. euroa ylijäämäinen. Tilinpäätöksessä 2024 ollut vajaan 35 milj. euron taseylijäämä on edellä kuvatulla talouskehityksellä vuoden 2028 lopussa noin 30,3 milj. euroa.

Vuoden 2026-2028 taloussuunnitelmavalmisteluun on liitetty myös kunnan taseessa olevan käyttöomaisuuden poisto-ohjelman päivittäminen ja asia on tarkoitus käsitellä samassa kunnanvaltuuston marraskuun kokouksessa kuin taloussuunnitelma. Käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan uudelleenmäärittämiseen perustuva poisto-ohjelman muutos vaikuttaa tulevien vuosien tuloslaskelmapoistojen määrää alentavasti.

Taloussuunnitelman 2026-2028 investointiohjelma on valmisteltu yhdyskuntalautakunnassa. Meneillään olevien investointihankkeiden johdosta Nettoinvestoinnit ovat vuonna 2026 vielä vajaan 16,7 milj. euroa, mutta vuonna 2027 investointitaso alenee 12,6 milj. euroon ja vuonna 2028 12,8 milj. euroon.

Lempäälän asukaskohtainen velkamäärä nousee vuonna 2026 5617 euroon/asukas. Vuosikatteen kohentuessa suunnitelmavuosina nettovelanoton tarve päättyy, ja rahoituslaskelmassa kuvatulla kehityksellä vuoden 2028 lopussa velkamäärä on noin 5600 euroa/asukas. Lempäälän velkamäärä on vielä lähivuosina Tampereen kaupunkiseudun kehyskuntien keskiarvoa korkeampi.

Kunnanvaltuusto käsittelee talousarviota ja taloussuunnitelmaa kokouksessaan 26.11.2026. Valtuutetuille järjestetään infotilaisuus taloussuunnitelmaesityksestä 13.11.2025.

Liite: Taloussuunnitelma-asiakirja 2026-2028.

Toimivalta: Kuntalaki 110 §

Lisätietoja: talouspäälikkö Kari Auvinen, puh. 050 68148, sähköposti kari.auvinen@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2028 liitteen mukaisena.

2. oikeuttaa talouspäällikön tekemään taloussuunnitelma-asiakirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia.

Päätös